

per un somni horros, pero tan, que per
llargues hores vaig estar entre abdues pre-
sentes: És somni? És realitat?

(Quin dubte)

E. LLOVERA C.

Olot 29 de Juliol de 1907.

La maça de Sant Benet

(Acabament)

Pel cim de Roquesalbes resplandia un sol de primavera, gai, que feia llustrejar el verd de la vegetació amarada de la rosada del matí ab llusors de vellut. Lliscava un aire fi embalsamat de flaires bosquetanes que s'escapaven de les frondositats properes. Abaix a les fondalades la boira baixa hi aplanava com invadides per la mar en revolta.

Al cim del collet mes alt, en un terraplé, s'hi aixecava l'Abadia de Sant Benet, com el pit d'una devantera, desafiant el pes dels anys. De son antich esplendor gairabé només en quedaven les runes; y aquells darrers rastres de capitells, de balustrades, d'arcs esculturals, ab els relleus maluresos, escampaven una vesllum grisenca que ajudava a omplir de basarda aquell lloch, recordant la sinistra llegenda que se'n contava.

La falça llegenda es recitava aixís:

«Quan els monjos de Sant Benet abandonaren el Monastir, la gent d'aquelles afrans anaren a saquejarlo, en cástich d'això, Sant Benet havia disposat que castigaria ab la maça a tots els que traspasessin el circuit, limitat pel Sant, proper al Monestir.»

D'aquí partia el que la gent de Magrisonos culpés a la maça de Sant Benet, els erims que's perpetraven als cims de Roquesalbes.

Un jorn, un exmonjo, orat, que vagaba a la ventura, anà a refugiarse en aquell Monastir, ab el propòsit de fer vida ascètica a la seva manera.

Una nit d'angoixa, el monjo, trobantse desvetllat, mentres el silenci de la nit sols era trencat pel rès de la seva veu, oi tres pichs còchs, pausats, com si haguessin set colpejats per una maça. Rumiant que podria ser, recordà l'antiga costum dels monjos benets, de resar cada dia un parestre al Sant perque avisés ab la maça, a cad' un d'ells, tres dies avans de morir.

D'aquell moment ençà, l'orat, signé pres d'un temor fatalista. Veia venir-se la mort y ne es creia net de pecat, y son cervell treballava infecond, cercant una troballa que li pogués donar consol, repassava, meditant, quant pogués apenar la seva ànima, y en son deliri veia tot son passat penaminós, recordant ab grand claretat, en aquells moments de bogeria intensa, totes les seves accions en que havia caigut forçat per la seva patologia.

Prompte a consumarse l'avis misteriós l'orat es veia perdut pera entrar en la Benaventurança de l'altra vida. Els darrers moments se succeien y era precís oferir la víctima... Pel boig passaren ratos de mortal angoixa... després vegé una manera d'allargar la seva vida...

Mentres un llenyater pacienment arrebassa-

ba branques dels faigs propers al Monestir, l'exmonjo s'hi atança y destrament li donà de cops de garrot al cap, fins a deixar-lo estès, banyat en sanoh.

Aquest fou el primer cástich de la maça de Sant Bent, y a n'aquest se n'hi succeiren d'altres pels mateixos motius del anterior.

Sovint el boig sentia els tres colpejars de la maça y en homenatge al trist avis sacrificava un víctima.

Aquell matí, de sentors primaverals, que la boira s'ajassava mandroba per les ciotades, y que'l sol s'ensenyoria dels cimals, l'estandant del monastir estava invadit de la funeral presentalla. Com un guaita ran dels marlets ell vigilava els eutorns de la montanya, cercant a qui sacrificar, en tant que s'acostava l'hora fatidica de l'avis. Aquell jorn anava a sucumbir, les boires que de dies enrotllaven Magrisonos privaba de pujar als llenyaters y el temps aviat ensenyaria que, tres dies ans, la maça de Sant Benet havia trucat a l'ànima del boig cap a l'eternitat.

Al tombar la recollada d'un caminet que's perdía sota una llarga margeladada, deixà veurer sa figura el senyor Rector de Magrisonos; l'orat al veurel s'amagà entre l'espessor dels arbres y com un butxi esperà el moment felig de deixar saurer la destra damunt de la nova víctima que s'apropava. El sacerdot, siguent a les envistes del Monastir prengué actitud recelosa, y, ab l'esguart, esotrinnyava signilosament a cada pas qu'avançava, caminava poch apoch y a cada pas es detirava com presentin quelecom inesperat. El remoreig de les fulles havia enmudit, y el silenci s'acostava a ser un lluy s'ofia queda, la queixa monòtona d'un cucut. En l'amagatall el criminal somreia esparangit.

A mida que'l senyor Rector s'acostava al Monastir l'espauue del terror l'invadia, y l'angunia el matava al veures isolat en aquells penyals desconeguts sembrats de mortalla...

—Ai!...

Les sangs se li glassaren. Les espines d'una remoguera se li havien enganxat en el manteo, signé un espant lleu. Refet seguí avant.

De prompte una garrotada caigué sobre el seu braç dret, y sorti de l'espessura, ferestegament el boig, foll; mentres el sacerdot apretà a correr rostos avall fugint d'aquell malefici. Havia set víctima de la maça de Sant Benet, havia descifrat l'incògnita.

Quan arribà al poble la gent l'esperava y tots l'enrotllaren com un divi ventijlo arriyar de la ascensió de la mort.

—Y dons?

El senyor Rector feu esperar una mica la resposta, després digué.

—Jo he vist la maça, cal anarhi tots, a enrunarla...

—Anarhi tots?—A enrunarla? Pasà una ona de basarda pels esperits de la gent, y agafaren por.

La idea d'haver d'anar a n'aquell cim els horroritzà... y es dispersaren aterrats.

Arribant a casa el senyor Rector escrigué la seva dimissió y l'envia al Bisbe.

M. F.

* * *
Ja un malalt més hi va
a durli malalties;
aixís m'ho ha dit avuy
am rostre d'agonies:
«Camí de Jesucrist,
me'l voleu dir, germà?»
Y jo li he senyalat.
Ja un malalt més hi va.

«Camí de Jesucrist
vos m'hi fareu companyia!»
Anava afeixugat
del dolor que sentia
anava contristat
per lo que passaria.
Li he dit al veurel trist:
«No tingau por germà:
Camí de Jesucrist
tot-hom malalt hi va».

JOAN RES.

Primavera

Ja soma altre volta a la espléndida y ufanosa primavera, obra de la natura misteriosa. Ja torna a fecundar de nou com a símbol d'eternal obsesió de tot lo per ella creat. Ja torna a fer feina; saludemla desde'l fons de nostre cor, ple de joia y esperança. Desde'l bosch pagall d'ales traspresents y delicades que ja forma a balansejarse per son element, fins l'álga alterosa que creua l'espai daurat ab magestuós aleteix fent de regina de sa noble nisaga. Tot es activitat, tantost arribem a la xmosa primavera; es l'encant de ls poetes y l'element de la genis mont s'inspiren per produhir obres magnas.

Els boscos, tornan de nou a cobrirse de fresques ombres per el fullam que les alsines y roures han conquerit després d'haversse deslliurat de les garras d'el hivern que ls amenssa de mort declarantlosi una guerra sens treva. Ja ls prats tornen a lluir sa endiu menjada catifa plena de capritxosos dibuixos; brodada de pensaments y margaridetes boscanes; vessant generoses a n'el ambient perfums delicats com bes de montanya nevada al blau cel. Ja les fonts d'aigna cristallina tornan a murmurar coses que no s'entenen, mes agraden a n'els aucellets que al despuntar l'aua hi van a bènèr y canten a chor himnes d'amor y llivertat, anuncian en plena selva una era curulla d'encis y de dolços misteris.

Ja ha desaparegut l'hivern; ja no's veuen els boscos com si fossin cementirs que propiament sembla qu'els arbres son esquelets captaires, puig ses branques més enlairades semblen brasos que demanen una almoyna a la naturalesa perquè torni altre volta a cobrirlos de vert fullam ben espés, per pòguer amagar sas despullades y esgarrioses formes.

Ja tot torna a somriurer de nou; els aucellets matissats de tots colors, tornan a cantar cansonetes d'amor. Tot es vida, ja s'acabat l'hivern negre qu'ab ses dentellades de fera famolenca sembra arreu la mort, fent esclatar gemeschs de dolor a la natura ja esmortuida. Ja la primavera alagadora triomfa, puig ab sa ma plena de destresa sublim reparteix generosa, merçes a tot arreu com fada divina y somniadora.

NICANOR MARULL.

Olot Mars de 1908.

QUADRO DE NOVELA

CARTEIG

A la amiga na Conxita Muntsech.

Girona 2 Juliol de 1907.

Roseta del cor: El teu sol pensament absorbeix ma pensa durant el jorn.

Rebí ton retrat; que xamosa estás, passo hores enteres extasianme, contemplante... pro ves qu'es estrany, quan te miro es quan mos sofreixo, llavors t'amparo mes que may; ansio ab tota l'ànima pòguer parlarte, dirte ab ma propia llengua tot el doll d'amor que per tu sento.

Surto a la campinya sol, a rebre els aires purs de les treballades, a anyorar les d'Olot de treballades. Escolto el xisclexar dels aucells y me recorden la teva angélica parla. Escolto bronzir damunt ma testa el ventijol de primavera y sembla

